

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ

κυρία ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΦΑΝΗ

κυρία ΠΑΠΠΑ ΝΕΚΤΑΡΙΑ

του ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΜΑΡΓΙΑΝΑΚΗΣ

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το κείμενο κάνει αναφορά στη διαστρέβλωση της έννοιας του ανθρωπισμού, φαινόμενο που χαρακτηρίζει την εποχή μας καθώς και στους τρόπους μέσω των οποίων θα ανακτήσει το χαμένο κύρος της. Η άποψη που ήθελε τη ζωή καθαρά ανθρωποκεντρική στο πλαίσιο του κλασικού ανθρωπισμού καταρρίπτεται από μια άλλη που υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος δεν αποτελεί τον πρώτιστο κυρίαρχο επί της ζωής του.

Ο ανθρωπισμός, λοιπόν, έχει παρεκκλίνει προς μια καθαρά εγωκεντρική πλευρά. Το «εμείς» καταπατάται μπροστά στη δύναμη του «εγώ», το οποίο εξυψώνεται με άμεση απόρροια να απομακρύνεται ο άνθρωπος από τον συνάνθρωπο.

Για να αντιμετωπιστεί ο άκρατος ατομικισμός της εποχής, κρίνεται απαραίτητο να αμβλυνθεί η φιλαυτία, γιατί εξαιτίας της συρρικνώνονται οι ανθρωπιστικές διαθέσεις.

Συνεπαγωγικά, αίτημα των καιρών μας αποτελεί η προσπάθεια του ανθρώπου να στρέψει το βλέμμα του στο συνάνθρωπο αναπτύσσοντας κοινωνική συναντίληψη.

B1.

Ο άνθρωπος είναι συνάνθρωπος αλλιώς καταντά απάνθρωπος. Κι αυτό διότι ο άνθρωπος δικαιώνει την ύπαρξη του και αυτοπραγματώνεται μόνο μέσα στο πλαίσιο της κοινωνικής επαφής, της γνήσιας ανθρώπινης συναναστροφής, της συναισθηματικής μέθεξης και της εσωτερικής συνάντησης με το συνάνθρωπο. Διαφορετικά αδειάζει τον εσωτερικό του κόσμο από συναισθήματα ανθρωπιάς, γίνεται σκληρός, ωμός, αδίστακτος, κυνικός απάνθρωπος ή υπάνθρωπος.

B2.

Δύο περιπτώσεις επίκλησης στην αυθεντία

α) (Οι λογοτέχνες) Ντοστογιέφσκι

β) Ελύτης

B3.

Καταστεί → γίνει

Ατόπημα → λάθος – σφάλμα

Υπερβεί → ξεπεράσει

Αποποιηθεί → απαρνηθεί

Επιταγή → ανάγκη

B4.

Ο συγγραφέας με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου αποσκοπεί να προσδώσει στο κείμενο ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα και εκφραστική δύναμη. Επίσης επιδιώκει να τονίσει την καθολικότητα του προβλήματος και τη συλλογική ευθύνη για αυτό. Εμφαντικά, λοιπόν, καταδεικνύεται η σοβαρότητα του θέματος, ενώ παράλληλα ο δέκτης οικειοποιείται το πρόβλημα, δύναται να ευαισθητοποιηθεί, να ενεργοποιηθούν τα ανακλαστικά του, να δραστηριοποιηθεί και να προβεί στην αναζήτηση αντίστοιχων λύσεων. Τέλος με επιλογή του α' πληθυντικού προσώπου ο συγγραφέας δεν αποστασιοποιείται από το πρόβλημα, ενώ συγχρόνως γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ αυτού και του αναγνώστη.

Γ.

Επικοινωνιακό πλαίσιο : Άρθρο

Προτεινόμενος τίτλος : Από-θέματα ανθρωπισμού

Γνωρίσματα εποχής : Αιώνας αντι-αξιών, εσωτερική έκπτωση ανθρώπου, συνειδησιακή αναλγησία, απανθρωποίηση, χρεοκοπία ηθικών και κοινωνικών ιδανικών. Άτομα ηθικά ελλιποβαρή, αμοραλισμός, πνεύμα ωφελιμισμού, ατομικισμού, στυγνού ανταγωνισμού, κερδοσκοπία, αποστέγνωση εσωτερικού κόσμου από ανθρωπιστικά αισθήματα. Ατροφική κοινωνική συνείδηση, διάρρηξη κοινωνικού ιστού, χαλάρωση κοινωνικών δεσμών, περιφρόνηση ηθικοκοινωνικών αξιών, εξάλειψη πνεύματος αλληλοβοηθητικής ηθικής, κοινωνικός εκφυλισμός, επιδερμικές, ιδιοτελείς κοινωνικές σχέσεις, εγωιστική αυτάρκεια, περιχαράκωση.

Οργάνωση εκδηλώσεων : εφαρμογή στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής και οικουμενικής αλληλεγγύης. Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε θύματα ένοπλων συρράξεων, φυσικών καταστροφών, επιδημικών ασθενειών, σε οικονομικά εξαθλιωμένους ανθρώπους του τρίτου κόσμου, σε παιδιά με ειδικές ανάγκες, αιμοδοσία.

Επιτακτική η ανάγκη για στήριξη αυτών των προσπαθειών : εκδήλωση κοινωνικής αλληλεγγύης, υγιούς κοινωνικής αντίληψης, καλλιέργεια υπερατομικής συνείδησης, πρόταξη συλλογικού συμφέροντος έναντι του ατομικού, επίλυση κοινωνικών προβλημάτων που τα κράτη είτε λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων, είτε λόγω έλλειψης οργανωτικών δομών αδυνατούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά. Δημιουργία μιας κοινωνίας μελλοντικά αυτοδιαχειριζόμενων πολιτών, οικουμενικό ήθος, πνεύμα διεθνικής αλληλεγγύης και παγκόσμιας συναδέλφωσης.

Κυριαρχία ανθρωπιστικής ηθικής, αλτρουισμός, αυταπάρνηση, συνειδητοποίηση πως η εθελοούσια προσφορά προς τον συνάνθρωπο νοσηματοδοτεί την ύπαρξη, είναι περίσσειμα καρδιάς, πλεόνασμα ανθρωπίνης αγάπης, ύψιστη ηθική απαίτηση. Προβολή κοινωνικών μηνυμάτων, κοινωνική αφύπνιση.

Συμβολή παιδείας στην καλλιέργεια ανθρωπιστικής συνείδησης :

Εκπαίδευση : ανάδειξη και σεβασμός της ανθρώπινης αξίας, δημιουργία ελεύθερων αυτόβουλων, αυτεξούσιων προσωπικοτήτων. Πολύμορφη καλλιέργεια των ατόμων σε όλες τις αξιολογικές τους δυνατότητες. Πολυμέρεια σκέψης, ευρύτητα πνεύματος, ενίσχυση προβληματισμού, ψυχική ευαισθησία, εξευγενισμός ψυχικού κόσμου, ανάπτυξη ανώτερων και ευγενικών συναισθημάτων, πίστη στις αρχές της ηθικής δεοντολογίας, αισθητική αγωγή, καλλιέργεια κοινωνικού ήθους, ανάπτυξη πνεύματος συλλογικότητας. Ενίσχυση δεσμών μαθητικής κοινότητας, έμπρακτη εφαρμογή ανθρωπιστικών ιδεωδών στο πλαίσιο της σχολικής πραγματικότητας.

ΜΜΕ : ευαισθητοποίηση κοινής γνώμης σε θέματα ανθρωπιστικής ηθικής, πρότυπα ανθρωπιστικής δράσης. Διοργάνωση εκδηλώσεων και ουσιαστική ανάληψη πρωτοβουλιών σε θέματα που χρήζουν κοινωνικής ευαισθησίας.

Πνευματικοί άνθρωποι : εμπνευστές ανώτερων μορφών ζωής, καθοδηγητές της κοινωνίας για την ανέλιξη σε ανώτερες μορφές κοινωνικής βίωσης.